

Doordacht energie-efficiencyplan leidraad voor MJA3

Deze folder bevat informatie over nut en noodzaak van een doordacht energie-efficiencyplan (EEP). Bovendien staat er in welke hulpmiddelen beschikbaar zijn en hoe de rollen zijn verdeeld bij het opstellen van het plan voor de periode 2009-2012.

Intensivering MJA

Op 1 juli 2008 ondertekenden vertegenwoordigers van de rijksoverheid, provincies en meer dan twintig branche-organisaties MJA3. MJA3 is een intensivering, verlenging en verbreding van MJA2. Het is een sectorakkoord dat invulling geeft aan de plannen uit het kabinetsprogramma *Schoon en Zuinig* en het *Duurzaamheidsakkoord* van de rijksoverheid en de ondernemersorganisaties VNO-NCW, MKB en LTO Nederland. Bedrijven krijgen door deelname aan MJA meer inzicht in hun energiesituatie en in de mogelijkheden om hun energiekosten te beperken.

De doelstelling van MJA3 is een energie-efficiencyverbetering van 30 procent, te bereiken door alle bedrijven gezamenlijk in de periode 2005-2020. Dat is een verbetering van gemiddeld 2 procent per jaar.

Bedrijven die deelnemen aan MJA3 moeten eens in de vier jaar een energie-efficiencyplan opstellen. Het komende EEP betreft de periode 2009-2012. SenterNovem ondersteunt de bedrijven bij het opstellen van het EEP, onder meer door de inzet van externe adviseurs en hulpmiddelen.

Meer informatie over MJA is te vinden op de internetpagina www.senternovem.nl/mja.

Kwaliteit EEP

Het bereiken van een energie-efficiencyverbetering van gemiddeld 2 procent per jaar begint met het opstellen van een doordacht EEP. Het plan geeft aan welke maatregelen het bedrijf gaat treffen in de periode 2009-2012. Maatregelen kunnen betrekking hebben op proces- en ketenefficiency en de inzet van duurzame energie.

Een EEP vermeldt drie soorten maatregelen: **zekere**, **voorwaardelijke** en **onzekere**.

De **zekere** maatregelen zijn de maatregelen die het bedrijf zonder meer uitvoert in 2009-2012.

De **voorwaardelijke** maatregelen zijn de maatregelen die het bedrijf zal uitvoeren, mits wordt voldaan aan een duidelijk aangegeven randvoorwaarde. Die voorwaarde kan technisch, economisch en/of organisatorisch van aard zijn. De **onzekere** maatregelen zijn de maatregelen waarvoor nader onderzoek nodig is, voor het bedrijf kan besluiten tot uitvoering.

Bij de berekening van de verwachte jaarlijkse energie-efficiencyverbetering tellen alleen de **zekere** en **voorwaardelijke** maatregelen mee.

In de uitvoeringsperiode van het EEP ondersteunt SenterNovem de bedrijven onder andere bij het concretiseren van de **onzekere** maatregelen.

Bedrijven die met de geplande maatregelen de verwachte jaarlijkse energie-efficiencyverbetering van gemiddeld 2 procent niet halen, moeten dit motiveren.

Het EEP kan voor een bedrijf de invulling zijn van de energieparagraaf van de milieuvergunning of het Activiteitenbesluit. SenterNovem stuurt hiervoor een (zwaarwegend) advies over het EEP aan het bevoegd gezag Wet milieubeheer (Wm). Het bevoegd gezag velt het eindoordeel over het plan.

Voor bedrijven die vallen onder het Besluit Emissiehandel beoordeelt SenterNovem het concept-EEP. Bevoegd gezag Wm heeft voor deze bedrijven geen rol in de totstandkoming van een EEP.

De minimale kwaliteitseisen waaraan het EEP moet voldoen, zijn vastgelegd in het Format EEP 2009-2012. Voor bedrijven die hun energiesituatie meer in detail wensen te analyseren, geeft het format enkele optionele onderwerpen aan.

De voornaamste onderwerpen die in het EEP aan bod moeten komen zijn:

- opgave van relevante wetgeving, overige verplichtingen en afspraken;
- energiezorg;
- proces- en productbeschrijving;
- energieverbruik en prestatiepunten in het referentiejaar;
- energieverbruikanalyse procesefficiency;
- inventarisatie van besparingsmogelijkheden;
- geplande maatregelen;
- motivatie als de verwachte jaarlijkse energie-efficiencyverbetering kleiner is dan gemiddeld 2 procent.

Het Format EEP is te downloaden van de internetpagina www.senternovem.nl/mja/eep.

Hulpmiddelen

De *Handreiking EEP 2009-2012* is een toelichting bij het format en een leidraad voor bedrijven bij het opstellen van het EEP. De handreiking is primair bedoeld voor bedrijven die een EEP opstellen en de adviseurs die hen daarbij ondersteunen. Verder is de handreiking nuttig voor het bevoegd gezag Wm bij de interpretatie van het EEP-advies van SenterNovem.

Het document *Toetscriteria EEP 2009-2012* vermeldt de criteria, waaraan SenterNovem het concept-EEP toetst. Het resultaat van die toetsing is een (zwaarwegend) advies over de kwaliteit van het EEP. SenterNovem stuurt dit advies naar het bevoegd gezag Wm. Het bedrijf ontvangt een kopie.

EnergieVerbruikAnalysetool (EVA) is een digitaal hulpmiddel voor bedrijven bij het opstellen van hun energieverbruikanalyse voor procesefficiency. De EVA-tool is speciaal voor deze EEP-ronde ontwikkeld. Met dit hulpmiddel kan het bedrijf onder meer zijn specifieke energetische situatie in beeld brengen, onderverdeeld naar energiedragers en functies.

Het gebruik van de EVA-tool is niet verplicht. Het Format EEP vermeldt de minimale vereisten waaraan een energieverbruikanalyse dient te voldoen.

EVA is ook los van het EEP te gebruiken om het effect van energie-efficiencymaatregelen in de organisatie inzichtelijk te maken.

De *Spreadsheet Maatregelen EEP 2009-2012* heeft twee functies. Het is een hulpmiddel voor bedrijven bij het selecteren van maatregelen uit de generieke en branchespecifieke maatregelenlijst. En de spreadsheet is een verplicht onderdeel van het EEP voor het invullen van de details van de geplande maatregelen.

De bedrijven kunnen de ingevulde spreadsheet via de beveiligde internetpagina <https://www.senternovem.nl/mja/upload> naar SenterNovem sturen.

In de spreadsheet zelf staat een toelichting op het gebruik ervan.

Alle hulpmiddelen die in deze folder staan zijn te downloaden van de internetpagina www.senternovem.nl/mja/eep

Procedure

De procedure voor het opstellen van een energie-efficiencyplan zoals vastgelegd in MJA3, verloopt in grote lijnen volgens onderstaande stappen.

- Tussen de onderneming en het bevoegd gezag Wm vindt vooroverleg plaats. Beide partijen kunnen hiertoe het initiatief nemen. Indien gewenst is SenterNovem bij het overleg aanwezig.
- De onderneming analyseert de energetische situatie, eventueel aan de hand van de EVA-tool. Op grond van deze analyse bepaalt het bedrijf welke mogelijkheden er zijn ter verbetering van de energie-efficiency. Dit kunnen maatregelen zijn op het gebied van procesefficiency, inzet van duurzame energie of ketenprojecten. Hulpmiddelen hierbij zijn scans en maatregelenlijsten.
- De onderneming stelt een concept-EEP op conform het Format EEP 2009-2012.
- De onderneming overlegt het concept-EEP aan SenterNovem en het bevoegd gezag Wm, uiterlijk op 1 september 2009 of binnen negen maanden na toetreding tot MJA3.
- SenterNovem toetst of het concept-EEP voldoet aan de Toetscriteria EEP 2009-2012 en geeft hierover, binnen zes weken na ontvangst, uitsluitsel aan de onderneming.
- Indien het concept-EEP voldoet, geeft SenterNovem een (zwaarwegend) EEP-advies aan het bevoegd gezag Wm. De onderneming ontvangt hiervan een kopie.
- Voldoet het concept-EEP niet aan de geldende criteria, dan verzoekt SenterNovem de onderneming binnen vier weken aanvullende informatie te verstrekken.
- Het bevoegd gezag Wm beoordeelt het concept-EEP, binnen zes weken na ontvangst van het EEP-advies van SenterNovem, tegen de achtergrond van alle relevante milieuaspecten.
- De onderneming past op basis van de opmerkingen van SenterNovem en van het bevoegd gezag Wm het concept-EEP aan tot een definitief EEP. Als er geen opmerkingen zijn, zet de onderneming het concept-EEP om in een definitief EEP.

Rolverdeling van betrokken partijen

De mate van samenwerking tussen het bedrijf en de betrokken partijen, zoals de branche-organisatie, de externe adviseur, SenterNovem en het bevoegd gezag Wm, beïnvloedt de kwaliteit van het EEP.

In de meeste sectoren heeft de **brancheorganisatie** een actieve rol bij het tot stand komen van het EEP.

Deze rol verschilt per sector en hangt onder meer af van de beschikbare capaciteit van de brancheorganisatie en de samenstelling van de sector.

Voorbeelden van actieve betrokkenheid zijn:

- vaststellen van de branchespecifieke maatregelenlijst;
- aanreiken van onderzoeksresultaten van mogelijke ketenprojecten;
- organiseren van themabijeenkomsten ter ondersteuning van bedrijven bij het opstellen van het EEP;
- bewaken van de voortgang en stimuleren van bedrijven om het EEP tijdig in te dienen.

SenterNovem heeft **externe adviseurs** geselecteerd die de ondernemingen ondersteunen bij het opstellen van een EEP. De aanpak van de adviseurs in de verschillende sectoren kan variëren. Dat heeft onder andere te maken met het karakter van de bedrijfsprocessen en de organisatie van de sectoren.

De adviseurs ondersteunen de bedrijven vooral in procesmatige zin, maar ook inhoudelijk, bijvoorbeeld bij het opstellen van de energieverbruikanalyse of de selectie van maatregelen. De verantwoordelijkheid voor het invullen van het EEP ligt echter bij het bedrijf. De externe adviseur neemt deze verantwoordelijkheid niet over. Afhankelijk van de voortgang zal de externe adviseur het concept-EEP één of meerdere keren van commentaar voorzien, voor het bedrijf het document aan SenterNovem voorlegt.

Meer nog dan in MJA2 zal **SenterNovem** bedrijven rechtstreeks benaderen met advies over vorm en inhoud van het EEP. Indien gewenst is SenterNovem aanwezig bij het (voor)overleg van bedrijf en bevoegd gezag Wet milieubeheer. Daarnaast volgt SenterNovem een selectie van MJA-bedrijven van nabij bij het opstellen van het EEP. SenterNovem nodigt de geselecteerde bedrijven uit voor een start- en/of vervolggesprek. Onderwerp van gesprek zijn de uitgangspunten, energieverbruikanalyse en geplande maatregelen. Waar nodig geeft SenterNovem aanvullende informatie over verbeteropties en ondersteuningsmogelijkheden. De aandacht concentreert zich niet alleen op de inhoudelijke aspecten van de energieverbruikanalyse en verbeteropties. SenterNovem toetst informeel ook de vorm en diepgang van het beschikbare materiaal aan het Format EEP. Dit versnelt de formele toetsing achteraf.

Gemeenten en provincies beoordelen als **bevoegd gezag Wet milieubeheer** de energie-efficiencyplannen van MJA-bedrijven. Zij kunnen ook de jaarlijkse MJA-rapportage van de bedrijven opvragen.

In het kader van de Wet milieubeheer (milieuvergunning of Activiteitenbesluit) handhaven gemeenten en provincies de eis dat bedrijven energiebesparende maatregelen treffen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. Afstemming tussen het EEP en deze eis uit de Wet milieubeheer is daarom van belang. Het uitgangspunt is dat een goedgekeurd EEP invulling geeft aan de energieparagraaf van de milieuvergunning of het Activiteitenbesluit.

SenterNovem stimuleert (voor)overleg tussen MJA-bedrijven en hun bevoegd gezag Wm, zodat beide partijen op de hoogte zijn van ieders doelen, uitgangspunten en (rand)voorwaarden. Dit leidt tot de gewenste afstemming tussen het EEP en de milieuvergunning of het Activiteitenbesluit.

De relatie tussen gemeenten en MJA is officieel vastgelegd in het **Klimaatakkoord** dat rijk en gemeenten hebben gesloten. Daarin staat onder meer dat gemeenten de deelname van bedrijven aan MJA meewegen in hun controle- en handhavingprogramma's. Ook handhaven gemeenten de naleving van energievoorschriften vooral bij de bedrijven die niet deelnemen aan MJA.

Provincies onderhandelen nog met het rijk over een soortgelijk akkoord.

Meer informatie

- **Over MJA: www.senternovem.nl/mja.**
- **Over EEP, het format, de hulpmiddelen: www.senternovem.nl/mja/eep.**
Deze internetpagina bevat een lijst met veel gestelde vragen en antwoorden.
- **Over MJA en de rol van het bevoegd gezag Wm: www.senternovem.nl/mja/deelnemers;**
vanaf deze pagina kunt u doorklikken naar Bevoegd gezag.

Bedrijven, brancheorganisaties en bevoegd gezag Wm kunnen met vragen over MJA, de inhoud van EEP, de werkwijze en de hulpmiddelen terecht bij hun *Relatiebeheerder* of het *Informatiepunt SenterNovem*.

Het Informatiepunt is bereikbaar per mail, info.mja@senternovem.nl, en telefonisch, (030) 239 35 33, tussen 9.00 en 12.00 uur en tussen 14.00 en 16.00 uur.

Colofon

Januari 2009

Aan deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.
De totstandkoming van deze uitgave is verzorgd door SenterNovem.

Publicatienummer 2MJAF0821

SenterNovem

SenterNovem is een agentschap van het Ministerie van Economische Zaken en voert beleid uit voor verschillende overheden op het gebied van innovatie, energie & klimaat en milieu & leefomgeving en draagt zo bij aan innovatie en duurzaamheid.

Swentiboldstraat 21
Postbus 17
6130 AA Sittard
Telefoon (046) 420 22 02
Telefax (046) 452 82 60

www.senternovem.nl

Ministerie van Verkeer en Waterstaat